

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/257/2021
Identifikačné číslo spisu: 3517203215
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3517203215.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. W., bývajúceho v W., L. XXX, t. č. ÚVTOS Ilava, Mierové námestie 1, zastúpeného JUDr. Tomášom Zbojom, advokátom so sídlom Nové Mesto nad Váhom, Trenčianska 20, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska ul. 17, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 12 C 22/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. mája 2021 sp. zn. 19 Co 74/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa voči žalovanej domáhal náhrady škody 4.985,- eur a trovy konania z dôvodu, že bol dňa 9. mája 2012 na základe rozhodnutia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 0 Tp 21/2012-15 z 11. mája 2012 vzatý do väzby, z ktorej bol na základe rozhodnutia totožného súdu 11. júna 2012 prepustený. Väzba trvala 33 dní. Následne bol rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 1 T 153/2012-441 zo 16. mája 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 To 121/2014-470 z 13. júla 2015 oslobodený spod obžaloby. Rozhodnutie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 0 Tp 21/2012-15 z 11. mája 2012 považuje za nezákonné a z tohto dôvodu si uplatňuje náhradu škody. Uplatňuje si i ujmu na cti spočívajúcu predovšetkým v poškodení dobrého mena v súkromnom živote, pretože uväznenie sa stalo predmetom nedôvodných a ošemetných klebiet okolia, a to najmä v rodine, medzi priateľmi a známymi a spôsobilo rozvrat v jeho doterajších rodinných a priateľských väzbách, ako i problém s uplatnením sa v pracovnej oblasti. Za dostatočnú satisfakciu považoval 4.985,- eur.

2. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. septembra 2019, č. k. 12 C 22/2017-94 žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 8 ods. 5 písm. b/, ods. 6, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 2, 4, § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. a vecne tým, že poukázal na obsah nálezu Ústavného súdu SR sp. zn.

II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013, podľa ktorého vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr, z rôznych dôvodov, nepotvrdila. Súd prvej inštancie mal za to, že v zmysle ustálenej judikatúry nemožno pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe vychádzať len z toho, že ten, kto bol vzatý do väzby, bol spod obžaloby oslobodený, ale treba aplikovať ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. a prihliadať i na osobitné okolnosti konkrétnej trestnej veci a zisťovať, či si osoba poškodeného väzbu nezavinila sama. Žalobca svojim konaním po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody pre iný trestný čin (28. apríla 2012) už v tomto štádiu trestného stíhania v rovine závažného podozrenia, že obvinený skutok, pre ktorý bolo proti nemu vznesené obvinenie, spáchal a že tento vykazuje zákonné znaky stíhaného zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Trestného zákona, ale aj pre záver, že povaha stíhaného trestného činu a spôsob akým mal byť spáchaný, spolu s okolnosťami negatívne charakterizujúcimi osobu obvineného a jeho správanie, tvorili konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že obvinený (žalobca) pri ponechaní na slobode by mohol ovplyvňovať predovšetkým svedkyňu, vo vzťahu ku ktorej už vyvíjal kolúzne aktivity. Súd prvej inštancie považoval toto správanie žalobcu ako aj s poukazom na závery odvolacieho súdu uvedené v uznesení z 15. júna 2012 č. k. 3 Tpo 31/2012-33 za také, že bolo možné vysloviť záver, že žalobca si aj svojim vlastným pričinením zavinil, že voči nemu bolo vydané uznesenie o vzatí do väzby. Podľa súdu prvej inštancie nemajetkovú ujmu bolo potrebné zo strany žalobcu určite pomenovať a vysvetliť a tiež bolo na ňom tvrdiť a preukázať, že k vzniku nemajetkovej ujmy nezákonným rozhodnutím resp. rozhodnutím o väzbe skutočne došlo. Pre vyslovenie vzniku nemajetkovej ujmy nepostačilo žalobcovo tvrdenie, že k nej došlo a tiež nepostačuje abstraktná právna kvalifikácia ujmy ako nemajetkovej.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. mája 2021 sp. zn. 19 Co 74/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná, priznal proti žalobcovi plnú náhradu trov konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ho ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd uviedol, že boli naplnené predpoklady stanovené v ustanovení § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., žalobcovi právo na náhradu škody nevzniklo, nakoľko si väzbu zavinil sám vyvíjaním kolúznych aktivít v danej veci, ktorá činnosť bola jedným z rozhodujúcich dôvodov, pre ktorý bol vzatý do väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku. Súd prvej inštancie i odvolací súd videli dôvody pre vzatie obvineného (žalobcu) do väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku v tej skutočnosti, že je odôvodnená obava, že pri ponechaní na slobode by mohol ovplyvňovať svedkov, predovšetkým O. P., vo vzťahu ku ktorej už vyvíjal kolúzne aktivity, ktoré boli v konaní preukázané. Uvedené skutočnosti vyplývali nielen z výpovede O. P., ktorá tvrdila, že ju žalobca (obvinený) ovplyvňoval, bol na ňu agresívny, opakovane ju telefonicky kontaktoval a vyhrážal sa jej. Kontakt s uvedenou svedkyňou žalobca (obvinený) potvrdil, popieral jej tvrdenie o agresivite, žiadal len, aby „sprav s tým niečo, aby sa to zastavilo“. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že boli naplnené predpoklady stanovené v ustanovení § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., žalobcovi právo na náhradu škody nevzniklo, nakoľko si väzbu zavinil sám vyvíjaním kolúznych aktivít v danej veci, ktorá činnosť bola jedným z rozhodujúcich dôvodov, pre ktorý bol vzatý do väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Podľa názoru dovolateľa, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. V konaní viackrát poukazyval na dve podstatné a rozhodujúce skutočnosti a to, že rozhodnutie o väzbe preukázateľne predstavovalo v zmysle

príslušných ustanovení právnych predpisov nezákonné rozhodnutie a že žalobca bol v celom rozsahu oslobodený spod obžaloby. V predmetnej trestnej veci nebolo nijako preukázané, že by žalobca ovplyvňoval svedkov a vyvíjal kolúzne aktivity tak ako konštatoval súd. Žalobca popieral, že by na svedkyňu vyvíjal akýkoľvek nátlak, aby zmenila svoju výpoveď. Mal za to, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru v tom, že si väzbu zavinil sám. Ďalej namietal, že nikdy nesúhlasil s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania a svoju osobnú účasť na pojednávaní považoval za mimoriadne dôležitú, nakoľko sa chcel vyjadriť ku všetkým relevantným skutočnostiam a prípadné nejasnosti pred súdom vysvetliť, pre to napadnutý rozsudok krajského súdu trpí vadou vo vzťahu k žalobcovi. Zo strany súdu neboli zohľadnené všetky podstatné skutočnosti majúce vplyv na meritorne rozhodnutie vo veci. Zákonodarcia síce v obdobných prípadoch dáva súdom voľnosť posúdenia negatívnych predpokladov podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. avšak súd musí svoje rozhodnutie v tomto smere náležite odôvodniť a umožniť stranám uskutočniť im patriace procesné práva. Súd sa však v danom prípade nevysporiadal so špecifickými skutočnosťami aj napriek tomu, že išlo o najprísnejší zásah do osobnej slobody. Uvedené považoval žalobca za vadu konania, ktorá mala za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Vzatie do väzby výrazne zasiahlo do jeho súkromného a spoločenského života, do jeho občianskej cti a povesti, a to tým skôr, že sa obvinenie vo veci samej ukázalo ako lživé, čo bolo právoplatne potvrdené oslobodzujúcim rozsudkom súdu, podľa ktorého sa nedopustil skutku, z ktorého bol žalobca obvinený a obžalovaný.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP uviedla, že dovolanie je v tejto časti iba vyjadrením nesúhlasu žalobcu, resp. nestotožnenia sa s právnym posúdením veci prijatým súdmi v tomto konaní. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP poznamenala, že žalobca absolútne nevysvetlil tento dovolací dôvod. Žalobca v texte dovolania nenaformuloval žiadnu právnu otázku, ktorú by odvolací súd vyriešil nesprávne. Netvrdil, že konkrétna právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, jeho dovolanie neobsahuje vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s CSP. Navrhla dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym

poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

11.1 V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa nedotkli podstaty a zmyslu uvedeného stanoviska; toto stanovisko treba preto považovať za aktuálne aj po 1. júli 2016 (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 59/2017, 5 Cdo 84/2017, 8 Cdo 85/2017).

11.2 Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

11.3 V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súdy oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popisali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Myšlienkový postup súdov je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď dospeli k záveru, že ani v odvolacom konaní neboli preukázané ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci, z toho dôvodu si odvolací súd osvojil zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, jeho právne posúdenie a v podrobnostiach na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie odkazuje. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je nevyhnutné okrem existencie niektorého zo zásahov podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a vzniku škody preukázať príčinnú súvislosť medzi týmito zložkami. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal vznik nároku na náhradu a ani neoznačil rozhodné skutočnosti. Podľa ustálenej súdnej praxe príčinná súvislosť, ako ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, je priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí ak je iba sprostredkovaný. Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne. Uplatneniu základného práva účastníka na súdnu ochranu zodpovedá jeho povinnosť splniť podmienky zákonom ustanoveného postupu uplatnenia nároku na všeobecnom súde. Okrem povinnosti tvrdenia má

žalobca aj dôkaznú povinnosť, ktorej cieľom je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu. Podmienky vzniku zodpovednosti za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. sú stanovené kumulatívne a v prípade nespĺnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu bolo potrebné zo strany žalobcu určite pomenovať, vysvetliť a preukázať, že k vzniku nemajetkovej ujmy nezákonným rozhodnutím, resp. rozhodnutím o väzbe skutočne došlo. Súdy nižších inšancií dostatočne jasne ozrejmili, že v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. /zavinenie väzby/, zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest ku ktorému môže stíhanie viesť je celkom bezvýznamný popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený alebo oslobodenie spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná, nárok na náhradu škody nevnikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. Za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody zákon č. 514/2003 Z.z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania, z ktorého im prislúcha urobiť záver o zavinení resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod.. Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní aplikujú ustanovenia Trestného poriadku a postupujú počas trestného stíhania v súlade so zákonom, nejde o neoprávnený zásah do práv obvineného. Pri objasňovaní trestných činov prevláda nad individuálnymi záujmami fyzickej osoby vyšší záujem na tom, aby bol trestný čin riadne zistený a jeho páchatel' (pôvodca) podľa zákona spravodlivo potrestaný. Zatiaľ čo pre vznesenie obvinenia postačuje dôvodné podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a kto je jeho páchatel'om, istota bez všetkých pochybností je podmienkou až pre vynesenie rozsudku. Pre vyslovenie vzniku nemajetkovej ujmy nepostačila abstraktná právna kvalifikácia ujmy ako nemajetkovej a v tomto prípade nebolo možné zjednodušiť proces posúdenia predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody prezumovaním záveru, že skutočnosť, že proti žalobcovi bolo vedené trestné stíhanie, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením automaticky neznamená odôvodnenosť jeho nároku na náhradu škody.

12. Dovolateľ ako ďalší dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP uviedol, že odvolací súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

12.1. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie ohľadom vykonaných dôkazov. Žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové námietky, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritórne (rozsudkom) vo veci samej rozhodol. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inšancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal, že odvolací súd mu odňal procesné právo tým, že na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie.

13.1 Podľa § 384 ods. 1 CSP odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

13.2 Podľa § 384 ods. 2 a 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie, a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (a/ ak sa týkajú procesných podmienok, b/ ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ak ich dovolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie). O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje výhradne odvolací súd.

13.3 V danom prípade dovolateľ v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie namietal správnosť právnych záverov súdu prvej inštancie. V súvislosti s preskúmaním dôvodnosti týchto námietok nebolo potrebné, aby odvolací súd opakovane alebo doplňoval dokazovanie a z tohto dôvodu nariadil pojednávanie. Možno prisvedčiť dovolateľovi, že na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP).

13.4 Okrem toho, Dohovor o ľudských právach a základných slobodách a ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva netrvá na tom, aby sa civilné konania (občianskoprávne spory) na každom stupni prejednávali verejne t. j. na ústnych pojednávaniach. Neopodstatnená je preto námietka dovolateľa, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

13.5 Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13.6 Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13.7 Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

14. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu je procesne neprípustné; vzhľadom na to jeho dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, že

rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od posúdenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Argumentoval tým, že vzatie do väzby výrazne zasiahlo do jeho súkromného a spoločenského života, do jeho občianskej cti a povesti a to tým, že sa obvinenie vo veci samej ukázalo ako živé, čo bolo právoplatne potvrdené oslobodzujúcim rozsudkom súdu.

16. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

19. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nesprávne právne posúdenie, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu v príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t.j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

19.1 Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolací súd uvádza, že ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a dovolací súd zároveň ešte túto právnu otázku neriešil.

19.2 Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Možno zhrnúť, že predmetné ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a dovolací súd zároveň ešte túto právnu otázku neriešil.

20. Žalobca vo svojom dovolaní síce konkretizuje, že podáva dovolanie podľa § 420 ods. 1 písm. b/ CSP, avšak nevymedzil dovolací dôvod. Úlohou dovolacieho súdu nie je z dovolania extrahovať možné, do úvahy pripadajúce skutočnosti, ktoré by mohli prípustnosť dovolacieho dôvodu vysvetľovať. Keďže dovolateľ nevymedzil právnu otázku, na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, dovolací

súd uzatvára, že uvedená dovolacia argumentácia nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

22. V preskúmvanej veci podľa názoru dovolacieho súdu žalobca zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzil uplatnený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP, nenastolil, nevymedzil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ani neuviedol, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia. Absenciu takej náležitosti dovolania - ako už bolo dovolacím súdom uvedené - považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. f/ CSP.

23. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.